

Tesalonicul din vremea lui Pavel

Bine ai venit, prietene! Pentru a intelege Biblia intr-un mod corect este necesar sa intelegem contextul istoric, pentru ca Biblia nu a fost scrisa in primul rand pentru noi, ci pentru oamenii care au trait in timpurile biblice. Si totusi, aceasta nu inseamna ca Biblia nu are valoare astazi, pentru ca ea este cartea lui Dumnezeu pentru omenire, contine sfaturile divine pentru fiintele umane din toate timpurile, dar cunoasterea contextului in care a fost scrisa, ajuta mult la o intelegere corecta a principiilor pe care Biblia le expune. De aceea este important sa intelegem cum erau oamenii din zilele lui Pavel, cum gandeau si de ce Pavel a spus anumite lucruri care astazi sunt greu de inteles.

Sa observam ce fel de persoane traiau in Tesalonic in zilele lui Pavel. Tesalonic era un oras cosmopolit in care locuiau oameni din toata lumea cunoscuta la timpul acela. Acolo locuiau oameni de cel putin patru tipuri: mai intai erau barbarii germanici, care adusesera cu ei o religie pagana politeista si deasemenea, o cultura a razboiului. In al doilea rand erau grecii veniti din sudul Ahaei si din insulele marii Egee. Acestia au adus eleganta si filosofia lor care era impregnata in toate activitatile lor. Un al treilea grup de persoane care traiau in Tesalonic era format din romanii din Orient, soldati pensionati deja, care au venit in Tesalonic aducand bunavointa lor, bogatia, puterea politica, influenta si alte lucruri asemanatoare. In final, au ajuns si evreii intr-un mare numar, din Orientul mijlociu astfel ca se ajunsese ca o treime din populatia Tesalonicului sa fie evrei. Acesti iudei au adus in Tesalonic aducand cu ei credinta lor, o etica monoteista, dar deasemenea si prejudecatile lor nationaliste. Deci, ne putem da seama foarte usor ca Tesalonic era un oras cu locuitori din diferite culturi si forme de gandire. Dar pe langa toate acestea, exista un fenomen politic care a creat un fel de cultura, de rebeliune interioara in inimile tesalonicenilor. Dar sa explicam mai detaliat.

S-a intamplat ca atunci cand imperiul grec a inceput sa se prabuseasca, dupa moartea lui Alexandru cel Mare, tesalonicenii au acceptat sa se supuna in mod voluntar puterii romane. Dar aceasta acceptare nu a fost usoara, pentru ca a produs intre ei un fel de razboi civil. Unii gandeau ca era mai bine pentru ei sa ramana independenti, in timp ce altii gandeau ca era mai convenabil sa se supuna puterii romane. Aceasta ultima pozitie a fost pana la urma acceptata dupa o lupta interna, care a lasat cel putin trei rani deschise. Prima rana a fost multa saracie si, in general se stie ca cei care sufera in aceste situatii sunt cei saraci care devin si mai saraci decat inainte de razboi. A doua rana era ca Roma ca si cum ar fi celebrat supunerea de bunavoie a tesalonicenilor, le-a dat libertate, dar aceasta independenta era una falsa, fiind controlata de puterea romana. Este foarte adevarat ca tesalonicenii nu plateau nici un fel de tribut, dar erau guvernati de legile Romei, pentru ca ei au devenit cetateni romani. Aceasta situatie a condus ca guvernatorii din Tesalonic sa fie numiti „politarcus”. Acest titlu nu apare nicaieri in literatura, dar s-a conservat pe o inscriptie din „Arcul de triumf” din Tesalonic. Desigur ca acesti conducatori traiau destul de bine, ceea ce trezea nemulțumirea in majoritatea populatiei sarace. Si in final, exista o a treia rana care incomoda pe tesaloniceni si anume faptul ca desi aparent aveau libertate si cetatenii nu plateau tributuri, totusi orasul platea, un procentaj din toate, bogatia nationala mergea la Roma si acest lucru ofensa pe tesaloniceni, trezind in ei un fel de nationalism rebel. Toti acesti factori sunt importanti pentru a intelege de ce Pavel de atatea ori scria astfel tesalonicenilor.

Un al doilea aspect care ar trebui cunoscut in legatura cu cultura Tesalonicului are de-a face cu religia. Existau o multime de credinte si religii, dar datorita opresiunii romane, a inceput sa se dezvolte o miscare numita „cultul Cabirus”. Cine a fost Cabirus? In aparenta el a fost un erou care fusese asasinat de catre fratii sai, fusese un martir tradat, un aparator al poporului. Dupa traditia lor, acest Cabirus trebuia sa invieze dupa anumite zile si, din cand in cand sa apara pentru a ajuta pe cei mai saraci dintre ei. Mai tarziu,

cand s-a infiintat cultul imparatului Augusto, tesalonicenii credeau ca Cabirus s-a reincarnat in persoana Cezarului, dar pe masura ce sperantele lor erau frustrate de atitudinea egoista a Cezarului, speranta poporului a fost inselata. Aceasta situatie intr-un anumit fel a creat un avantaj pentru a-l primi pe Isus. De aceea multi dintre cei care nu erau evrei L-au acceptat cu usurinta pe Hristos, pentru ca Isus venea sa umple golul pe care traditia lui Cabirus il lasase. Dar aceasta a generat deasemenea un pericol, pentru ca in acele timpuri, daca nu te inchinai imparatului, insemna tradare, si a trada puterea Romei era egal cu moartea. Crestinismul, chiar daca umplea golul din inima oamenilor, din cauza acestui fapt a inceput sa fie considerat un fel de religie rebela impotriva puterii Romei, asa ca intr-un anumit fel traditia lui Cabirus pe de o parte a adus beneficii, dar pe de alta parte, a ingreunat situatia.

In a treia parte a studiului sa citim 1 Corinteni 9:22, 23:

„Am fost slab cu cei slabi, ca să câștig pe cei slabi. M-am făcut tuturor totul, ca, oricum, să măntuiesc pe unii din ei. Fac totul pentru Evanghelie, ca să am și eu parte de ea”.

In acest text vedem deosebita capacitate a lui Pavel de a se adapta persoanelor cu care lucra. El nu doar predica, ci lua Evanghelia si o adapta culturii celor cu care lucra. Permite-mi sa mi-l imaginez pe Pavel ajuns in Tesalonic vorbind astfel: *„Ati auzit voi vorbindu-se despre Cabirus?”* Si spunand asta, toti erau atenti, pentru ca toti mai nutreau inca intr-un anumit fel speranta venirii lui Cabirus, eroul eliberator. Si cand curiozitatea oamenilor era deja trezita, Pavel Il prezenta pe Isus ca pe adevaratul eliberator si singurul capabil sa umple golul sufletului uman. Aceasta i-a adus succes lui Pavel in Tesalonic. Cand a ajuns acolo el nu a combatut ideile poporului, ci pornind de la credinta lor i-a condus la adevar.

Aducand lectia in zilele noastre, de exemplu, cum putem atrage atentia unei persoane care s-a inchinat toata viata ei fecioarei Maria? Credeti ca vom face acest lucru vorbind de rau pe fecioara Maria sau spunand ca nu trebuie sa ne inchinam ei? Nu, pentru ca adevarul trebuie folosit cu inteligenta. Sau cum putem castiga increderea unui credincios al Papei vorbindu-l de rau? Este nevoie sa ne apropiem de oameni ca unii care ii iubim, pentru ca oamenii sunt pretiosi inaintea lui Dumnezeu si trebuie sa ii iubim si sa respectam modul lor de gandire si credinta lor. Trebuie sa ne apropiem de oameni pentru a vorbi de punctele pe care le avem in comun, trebuie sa respectam ideile oamenilor daca vrem sa castigam increderea lor pentru a-L accepta pe Isus.

Sa vorbim acum despre cum lucrau filozofii din timpul lui Pavel. Strazile Tesalonicului din acele timpuri se transformau dupa o anumita ora a zilei in foruri publice, un grup se intalnea aici, altul acolo si toti voiau sa fie auziti. Filozofii si invatatorii din acele timpuri voiau sa-si castige discipoli, pentru ca ei traiau din darurile acestora. Astfel ca Pavel deasemenea a folosit metoda predicarii pe strazi si in piete, pentru ca aceasta era o metoda comuna in acele zile, numai ca Pavel era diferit din mai multe motive. El nu se limita doar la a predica in piete, ci deasemenea se adunau si in casele credinciosilor, ceea ce filozofii nu obisnuiau. In al doilea rand, Pavel forma o comunitate de credinciosi pe care o sfatuia „sa iasa din lume”, sa faca parte dintr-un popor special, cu un stil de viata diferit, cu asteptari diferite si aceasta a inceput sa fie numita „biserica”, care vine din cuvantul grecesc „eclesia” care insemna „cei ce au fost chemati”.

Astfel ca, Pavel nu doar isi expunea mesajul cum faceau filozofii timpului, ci isi indemnata ascultatorii sa-L accepte pe Hristos. Diferenta dintre un discurs si o predica este scopul final. Discursul are ca scop expunerea unei teme, pe cand predica are ca obiectiv principal compromiterea persoanei cu mesajul auzit. *„Azi este ziua impacarii, azi este ziua mantuirii”.* Astazi, nu maine, nici anul care vine, azi si acum, nu poti pleca acasa fara sa Il accepti pe Isus. Asa facea Pavel in comparatie cu filozofii timpului. Daca esti pastor, aminteste-ti care este obiectivul expunerii unei teme cand esti la amvon, doar sa-ti expui tema si la final sa spui: *„Dumnezeu sa va binecuvanteze, aceasta e rugaciunea si dorinta mea”?* Nu, ci scopul final este sa inviti oamenii sa accepte mesajul pe care l-ai prezentat, pentru ca ai vorbit in numele lui Dumnezeu, cu Biblia deschisa.

Este necesar sa intelegem importanta grupurilor mici si a intalnirilor din casele credinciosilor in zilele

lui Pavel. Pentru aceasta sa citim cateva texte biblice. Romani 16:5 spune astfel:

„Spuneți sănătate și Bisericii care se adună în casa lor. - Spuneți sănătate lui Epenet, preaiubitul meu, care a fost cel dintâi rod al Asiei pentru Hristos”.

Declaratia este clara, era o casa unde se intalneau, era o biserica care se intalnea intr-o casa, nu se poate nega, caci textul o spune destul de clar. Sa ascultam alt text, 1Corinteni 16:19 :

„Bisericele din Asia vă trimit sănătate. Acuila și Priscila, împreună cu Biserica din casa lor, vă trimit multă sănătate în Domnul”.

Aici observam ca in casa lui Acuila si Priscila exista o biserica. Vom asculta un ultim text, in Coloseni 4:15:

„Spuneți sănătate fraților din Laodicea, și lui Nimfa, și Bisericii din casa lui”.

Deci in casa lui Nimfa deasemenea exista o biserica. Caminul, familia era nucleul sistemului social greco-roman, si era format dintr-o serie de legaturi si relatii de sange, de cele mai multe ori fiind legaturi laborale sau geografice.

In acele timpuri toate acestea se denumiau „oicos”, era celula, nucleul de organizare al guvernului roman. Apostolii au imprumutat acest fel de a fi si de a gandi al romanilor, pentru ca Dumnezeu i-a inspirat astfel. Ellen White ne spune urmatoarele:

„Lucrarea in grupe mici, ca baza a oricarui efort misionar, mi-a fost aratata de catre Cineva care nu poate gresi si Cuvantul lui Dumnezeu o confirma. Grupele mici nu sunt o idee umana, ci este metoda pe care Isus o folosea pentru ca biserica sa, pe masura ce crestea, sa se mentina unita”.

Sa-ti explic putin ceea ce vreau sa spun. Intr-o biserica de o mie sau opt sute de membrii, putini oameni se cunosc intre ei, pentru a nu spune ca nimeni nu cunoaste pe nimeni, si ne putem scuza sau putem argumenta, dar acesta este adevarul. Si daca unul, dintr-un anumit motiv, nu vine un Sabat la biserica, nimeni nu-si da seama de absenta lui si daca nu vine nici urmatorul sabbat, nu observa nimeni, iar cand isi dau seama, persoana este deja foarte departe de Dumnezeu si de biserica. Dar cand biserica este organizata in grupe mici, cand unul nu vine, cei mai multi isi dau seama de lipsa lui si au ocazia sa-i intinda bratele si sa-l ajute. Pe de alta parte, intr-o biserica de opt sute de persoane, cati vor participa activ in biserica, cincizeci sau o suta, iar restul mai devreme sau mai tarziu se descurajeaza. Pe de alta parte, intr-o biserica atat de mare cine are curaj sa vorbeasca? Sunt persoane care vad in biserica lucruri incorecte pe care ar dori sa le denunte, dar nu pot vorbi, si astfel acumuleaza zi dupa zi, iar intr-o zi inima lor explodeaza si iese din biserica. Dar intr-un grup de doisprezece persoane, cand o persoana vede ceva cu care nu este de acord, are curaj sa-si expuna ideea. De aceea, cea mai buna metoda de a evangeliza lumea si pentru ca biserica sa ramana vie, trebuie organizata in grupe mici, pentru ca acesta este un plan divin. Biserica primitiva a inceput astfel, se strangeau in grupuri mici. Asa a inceput lucrarea si cu siguranta ca asa trebuie sa se termine.

Domnul sa te binecuvinteze!

Traducere si tehnoeditare Doina Preda

www.7adventist.com/studiu/